

Općina Goražde

Strategija privlačenja investicija u općinu Goražde

Goražde, juni 2010

Sadržaj

1. UVOD	4
2. Metodologija izrade Strategije	4
3. Profil općine Goražde	4
3.1. Demografija	4
3.2. Lokalna ekonomija	5
3.2.1. Preduzeća i obrti	5
3.2.2. Poljoprivreda i šumarstvo	8
3.2.2.1. <i>Ratarstvo</i>	8
3.2.2.2. <i>Stočarstvo</i>	9
3.2.3. Šumarstvo	10
4. Vizija, ciljevi, podciljevi, akcioni plan ostvarivanja ciljeva	11
5. Vremenski i finansijski plan aktivnosti	19

Izrada: Radna grupa za izradu plana privlačenja investicija u općinu Goražde

Adnan Bukva, Sekretar Udruženja poslodavaca BPK Goražde
Almas Pita, Stručni suradnik za razvoj – Ministarstvo privrede BPK
Asima Džambegović, Stručni saradnik u odjelu LER-u
Enisa Lapo, Pomoćnik načelnika za finansije i privredu
Melida Hadžiomerović, Stručni suradnik Ministarstvu privrede BPK
Mirha Bičo, Sekretar PK BPK
Misad Pezo, Šef odjela LER-a
Ohran Softić, Stručni suradnik u odjelu za LER
Sabira Bečlija, Saradnica za ruralni razvoj
Sanid Zirak, Pomoćnik načelnika i koordinator za Projekat GAP 2
Vildana Kadrić Drljević, v.d. Direktor UG ALDI

Saradnici na projektu:

- Meliha Gekić – Stručni konsultant
- Zlatko Sarić – Stručni konsultant

Aktivnost na izradi plana privlačenja investicija su pokrenute u okviru Projekta upravne odgovornosti – druga faza (GAP -2). U saradnji sa navedenim projektom Načelnik općine Goražde je imenovao radnu grupu sa zadatkom izrade nacrtu Plana privlačenja investicija u Općinu Goražde.

Kao konsultant na izradi navedenog plana od strane Projekta upravne odgovornosti angažovan je stručni konsultant Meliha Gekić. U toku rada Radna grupa je usko saradivala sa navedenim konsultantom preko svog predstavnika, Asime Džambegović.

Rezultati rada konsultanata i radne grupe su koncipirani u obliku nacrtu Strategije privlačenja investicija u Općinu Goražde, koja je dostavljena Načelniku Općine.

1. UVOD

Namjera ovog dokumenta je da odredi strateške pravce i ciljeve općine Goražde u narednom periodu kada je u pitanju oblast privlačenja investicija, kao jednog od ključnih i neophodnih elemenata u procesu razvoja općine. Ovaj dokument će takođe poslužiti i kao osnova za izradu kompletne marketing strategije vezane za privlačenje investicija u opštinu Goražde.

2. Metodologija izrade Strategije

Sama metodologija rada koja se koristila prilikom izrade ovog dokumenta je bila višedimenzionalna i kao osnov za analizu poslužili su već usvojeni planovi od strane općine Goražde.

Da bi sam rad na izradi ove Strategije bio efektivan formirana je radna grupa sastavljena od predstavnika odjela opštine Goražde kao i drugih zainteresovanih strana unutar opštine (nevladin sektor, poslovni sektor, itd.) Uz pomoć konsultanta održane su radionice na kojima između ostalog rađena SWOT analiza na osnovu koje su definisani strateški pravci, operativni ciljevi kao i aktivnosti koje se moraju poduzeti da bi Strategija dobila svoju punu valorizaciju u praksi.

3. Profil općine Goražde

Općina Goražde se nalazi u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine (BiH) u Bosansko-podrinjskom kantonu (BPK)¹, čije je administrativno, političko, ekonomsko i kulturno središte. U Federaciji BiH (FBiH) Goražde granici s općinama Foča-Ustikolina i Pale-Prača, dok na istoku i jugu graniči s Republikom Srpskom (RS), odnosno općinama Novo Goražde, Čajnice i Pale. Od glavnog grada BiH, Sarajeva, općina Goražde je udaljena 92 kilometra. Površina općine iznosi 252,5 km² od kojih sam grad Goražde zauzima 8 km².

Goražde se nalazi u dolini rijeke Drine s graničnim planinskim masivima koji se pružaju u pravcu istok-zapad duž toka rijeke, pa teren uglavnom karakterizira izražena reljefnost i ocjeditost. Na većem dijelu površine općine preovladavaju strmi tereni velikih visinskih razlika, pa 75 % teritorije općine otpada na ispresijecano planinsko zemljište, uglavnom pokriveno šumom i pašnjacima, s nadmorskom visinom iznad 500 m. Ravničarski dio terena, aluvijalna zaravan rijeke Drine, predstavlja najvažniji dio urbanog područja općine.

Klima je umjereno-kontinentalna, planinskog tipa. Dobro razvijene saobraćajne komunikacije povezuju općinu Goražde magistralnim putevima sa Sarajevom, Višegradom i Fočom, hrvatskim i crnogorskim primorjem, te Srbijom, a općinom protiče i rijeka Drina kao glavna saobraćajna arterija na području istočne Bosne. Regionalnu putnu mrežu čini putni pravac R-448 (Prača – Jabuka – Goražde – Čajnice) u dužini od 24,3 km, dok je lokalna putna mreža dobro razvijena i zastupljena je sa 13 važnijih putnih pravaca, čime je većini sela omogućen pristup automobilom.

3.1. Demografija

Općinu Goražde čini 145 naseljenih mjesta organiziranih u 20 mjesnih zajednica (MZ). Prema procjenama za 2006. godinu, u općini Goražde živi 31.544 stanovnika.

Iako podaci o spolnoj strukturi stanovništva općine u poslijeratnom periodu nisu dostupni, procjenjuje se da je u odnosu na posljednji popis stanovništva, u Goraždu, kao i u ostalim dijelovima BiH, došlo do porasta učešća žena u ukupnom stanovništvu. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku za 2005. godinu, udio ženskog stanovništva u ukupnom stanovništvu na nivou BPK iznosi 54%.

Sa gustom naseljenosti od 127 stanovnika/ km², Goražde je najgušće naseljena općina u BPK, gdje je prosječna gustina naseljenosti 68 stanovnika/ km² dok se na nivou FBiH ubraja u srednje naseljene općine.

Ukoliko se trenutna struktura stanovništva uporedi sa strukturom stanovništva iz 1991. godine, može se zaključiti da je došlo do promjene i u odnosu urbanog i ruralnog stanovništva, obzirom da je učešće ruralnog stanovništva u ukupnom broju stanovnika smanjeno sa 57% na 31%. Ova promjena je rezultat pomjeranja stanovništva s obzirom na ratne prilike, ali i značajnog priliva stanovništva u gradsku jezgru.

Promjene do kojih je došlo u starosnoj strukturi stanovništva se odnose na smanjenje učešća stanovništva mlade životne dobi (od 0 do 14 godina starosti) u ukupnom stanovništvu, te na postepeno povećanje udjela starijih od 65 godina. Trenutnu starosnu strukturu stanovništva karakterizira značajan procenat radno sposobnih (od 15 do 64 godine starosti). Međutim, raspoloživi podaci ukazuju da se općina nalazi značajno ispod granice koja definira reproduktivnu sposobnost stanovništva (25% stanovništva do 14 godina starosti), obzirom da trenutni udio stanovnika do 14 godina starosti u ukupnom stanovništvu iznosi 14%.

3.2. Lokalna ekonomija

Osnovu ekonomije općine Goražde čini preradivačka industrija i građevinarstvo. Međutim, nivo ekonomske aktivnosti u poređenju s prijeratnim periodom je skoro prepolovljen. Glavni privredni subjekti koji su bili nosioci ekonomskog razvoja općine Goražde, HI „Azot“ i RO „Pobjeda“, danas rade sa 20% do 50% prijeratnih kapaciteta. Razvoj privatnog sektora i malih i srednjih preduzeća nije uspio kompenzirati drastično smanjenje proizvodnje u velikim preduzećima. To se ogleda i u nekim od glavnih makroekonomskih indikatora kao što su bruto-društveni proizvod (BDP) i zaposlenost.

Dok je BDP po glavi stanovnika u 1990. godini iznosio oko 4.400 \$US, 2004. godine BDP po glavi stanovnika je iznosio oko 1.520 \$US. U istom periodu zaposlenost je smanjena za više od 50%. U privrednim i društvenim djelatnostima je 1990. godine bilo zaposleno oko 10.000 radnika, a danas je na području općine Goražde zaposlenje uspjelo naći nešto više od 4.000 radnika.

3.2.1. Preduzeća i obrti

Prema općinskim podacima, na području općine Goražde u 2005. godini registrirane su ukupno 323 pravne osobe. S druge strane, prema registru Privredne komore FBiH na području općine Goražde registrirano je 177 preduzeća. Također, na području općine je u 2005. godini djelovalo i 310 registriranih obrta.

Najveći broj registriranih pravnih osoba je u djelatnosti trgovine na veliko i malo i održavanju.

Sljedeća djelatnost po broju registriranih pravnih osoba je djelatnost ostalih društvenih, socijalnih i osobnih uslužnih djelatnosti.

Preradivačka industrija je treća djelatnost po broju registriranih pravnih osoba i učestvuje sa 11,5% u ukupnom broju registriranih pravnih osoba na području općine Goražde.

Najveća preduzeća iz djelatnosti preradivačke industrije smještena su na postojeću infrastrukturu i nakon privatizacija možemo reći da postoje sljedeće industrijske zone:

- „Pobjeda“ u kojoj egzistiraju sljedeće preduzeća:
 - »Pobjeda – Rudet»d.d.,
 - „Pobjeda-Sport“ d.d.,
 - „TAG“ d.d.,
 - i UNIS «Ginex»d.d.
- „Vitkovići“ u kojoj aktivno rade «Prevent Safety» d.o.o. «Rixon» d.o.o.i «Bazna Hemija» d.d.

- «Bekto Precisa» i «Emka» u kojoj aktivno rade ove dva preduzeća.
- Zelena industrijska zona «Rasadnik» koja je u pripremi i za koju je urađena kompletna dokumentacija pa se narednom očekuje i aktiviranje ove zone.

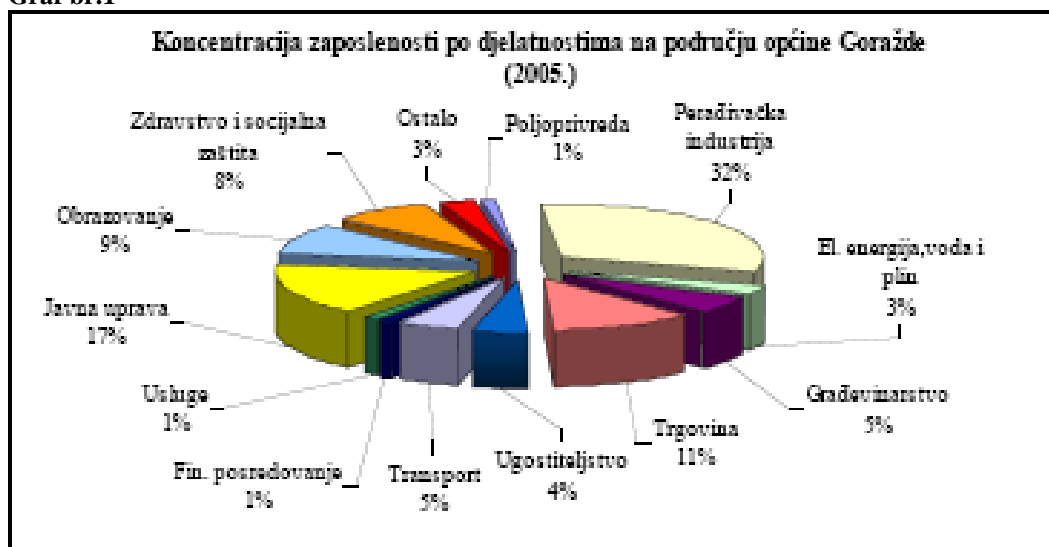
Pored pobrojanih prerađivačkih preduzeća postoji i «Sabix Produkt» d.o.o.

Sva naprijed navedna preduzeća zapošljavaju između 105 i 250 radnika, te se prema kriteriju broja zaposlenih radnika mogu svrstati u preduzeća srednje veličine. Većina ovih preduzeća su izvozna preduzeća koja plasiraju svoje proizvode van područja BPK i van BiH.

U ukupnom broju registriranih obrta najveći je broj ugostiteljskih, trgovačkih i zanatskih radnji. Također je značajan broj obrta registriranih u oblasti transporta. U posljednjih šest godina gotovo se kontinuirano smanjuje broj registriranih obrta. Dok je 2000. godine bilo registrirano 336 obrta, u 2006. godini taj broj je pao na 309.

Ako kao indikator razvijenosti poduzetništva uzmemo broj registriranih pravnih osoba i obrta na 1.000 stanovnika, u poređenju sa općinama slične veličine, općina Goražde ima najmanji broj registriranih pravnih osoba i obrta na 1.000 stanovnika 37.

Graf br.1

Ako analiziramo strukturu ekonomije po koncentraciji zaposlenosti po sektorima, možemo vidjeti da je primarni sektor nerazvijen, kako u odnosu na prosjek FBiH, tako i u odnosu na koncentraciju zaposlenosti u primarnom sektoru u drugim tranzicijskim zemljama. Koncentracija zaposlenosti u sekundarnom sektoru je nešto iznad prosjeka FBiH, dok je zahvaljujući poziciji Goražda kao administrativnog centra BPK koncentracija zaposlenosti u tercijarnom sektoru jednaka koncentraciji zaposlenosti u tercijarnom sektoru na području FBiH.

Djelatnost prerađivačke industrije zapošljava najveći broj radnika na području općine Goražde. Bosansko-podrinjski kanton (BPK) je jedan od najmanjih kantona kako površinski, tako i po broju stanovnika, što rezultira značajnim udjelom radnika zaposlenih u javnom sektoru. Najmanje 34% od svih zaposlenih na području općine i BPK je zaposleno u javnoj administraciji. Veliko učešće broja zaposlenih u javnoj administraciji ukazuje na nedovoljnu razvijenost privatnog sektora i odsustvo mogućnosti zapošljavanja u privatnom sektoru.

Struktura ekonomije općine Goražde je analizirana na osnovu koncentracije zaposlenosti u pojedinim djelatnostima i upoređena sa strukturom ekonomije i koncentracijom zaposlenosti po djelatnostima na području FBiH.

Analiza je ukazala i na sljedeće:

(i) Djelatnost poljoprivrede, lova i šumarstva je nerazvijena u odnosu na FBiH. U ovoj djelatnosti radi značajno manji broj radnika od prosjeka zaposlenosti u ovoj djelatnosti na području FBiH. Prirodni resursi (obradivo poljoprivredno zemljište i površine pod šumama) su pri poređenju s općinama sa sličnim brojem stanovnika relativno oskudni. U svakom slučaju, lokacijski kvocijent ukazuje da zbog nerazvijenosti ove djelatnosti općina Goražde nije u stanju u ovom segmentu podmiriti potrebe lokalnog stanovništva. Mali broj zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede proizilazi iz toga da je poljoprivreda vjerojatno dopunska djelatnost i da veliki broj individualnih poljoprivrednih proizvođača nije registriran kao zaposleni u ovoj djelatnosti. Isto tako informacija da oko 42% od ukupno raspoloživih obradivih površina nije obrađeno ukazuje da u ovoj djelatnosti postoji prostor za njen daljnji razvoj i dodatno zapošljavanje. U tom smislu posebnu pažnju potrebno je posvetiti stručnoj edukaciji poljoprivrednika.

(ii) Prerađivačka industrija je izrazito jaka djelatnost na području općine Goražde. Lokacijski kvocijent u odnosu na FBiH je visok (1.39) i u kontinuiranom je porastu u posljednje tri godine. U ovoj djelatnosti je zaposleno značajno više radnika od prosjeka FBiH. Većina preduzeća u ovoj djelatnosti su izvozno orijentirana. Prerađivačka industrija općine Goražde je nosioc razvoja općine sa značajnim potencijalom za daljnji rast i zapošljavanje. Ona otvara mogućnost za razvijanje lokalne mreže dobavljača koji bi mogli snadbijevati postojeća izvozna preduzeća kao kooperanti. Proračuni ekonomske baze općine Goržde ukazuju da bi uvezivanje prerađivačke industrije s lokalnim dobavljačima imalo značajan faktor multiplikacije u smislu zapošljavanja. Proračuni ukazuju da bi u tom slučaju na svakog novog zaposlenog u prerađivačkoj industriji bilo moguće zaposliti do 7 novih radnika u kooperantskoj mreži i uslužnim djelatnostima koje bi koristila izvozna preduzeća.

(iii) Građevinska djelatnost na području općine ima niži lokacijski kvocijent (LK = 0.87), što ukazuje da građevinski sektor uglavnom zadovoljava potrebe lokalnog tržišta i da trenutno nije djelatnost koja se može smatrati nosiocem ekonomskog razvoja općine. U Skladu sa urađenom analizom i trendovima kretanja ove djelatnosti na području općine, kao i na području FBiH, sve ukazuje na snažnu nestabilnost ove djelatnosti koja nije u stanju postati nosioc razvoja općine.

(iv) Slično je i sa djelatnosti trgovine na veliko i malo i održavanjem. Koncentracija zaposlenosti je niža nego prosjek FBiH (LK = 0.82) što ukazuje da ova djelatnost uglavnom zadovoljava potrebe lokalnog tržišta.

(v) Djelatnost ugostiteljstva (hoteli i restorani) je uslužna djelatnost koja zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva. Možemo zamijetiti pad lokacijskog kvocijenta u posljednje tri godine i svođenje ove djelatnosti u lokalne okvire.

(vi) Djelatnost transporta, skladištenja i veza je također nedovoljno razvijena i zadovoljava isključivo lokalne potrebe. Analiza ukazuje da se radi o nestabilnoj djelatnosti koja nije osnova razvoja općine.

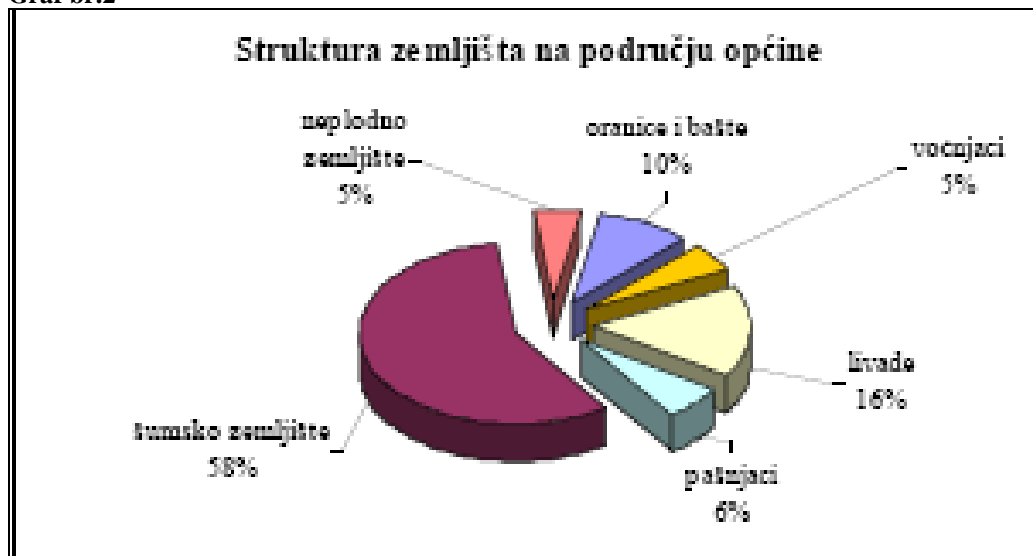
(vii) Finansijski sektor, kao i poslovanje nekretninama i poslovne usluge su nerazvijene djelatnosti na području općine Goražde. U ovim djelatnostima postoji određeni prostor za novo zapošljavanje, međutim ove djelatnosti nemaju potencijal da postanu osnova razvoja općine.

(viii) Javna uprava i odbrana imaju visok lokacijski kvocijent (LK = 1.3), koji ukazuje na znatno veću koncentraciju zaposlenosti u javnom sektoru nego što je prosjek FBiH. Naravno, ovo je rezultat pozicije Goražda kao kantonalnog i administrativnog centra.

3.2.2. Poljoprivreda i šumarstvo

Samo 10% od ukupno raspoloživih površina na teritoriji općine čine oranice i bašte, dok se većina površina nalazi pod šumama (58%). Većina obradivih površina i pašnjaka su u privatnom vlasništvu, dok je većinom površina pod šumama gospodari država.

Graf br.2

Jedan od problema koji doprinose nerazvijenosti poljoprivredne proizvodnje je usitnjenost posjeda. Od 2.345 domaćinstava koja posjeduju zemljište, 1.637 (69%) domaćinstava ima zemljišne posjede manje od jednog hektara. Samo 5% poljoprivrednih domaćinstava (107) ima zemljišne posjede veće od 5 hektara. Organizirana i profitabilna industrijska poljoprivredna proizvodnja zahtijeva posjede između 50 i 200 ha, te bi za ozbiljniju poljoprivrednu proizvodnju bilo neophodno okrupnjavanje posjeda.

Ukoliko posmatramo površinu raspoloživog obradivog zemljišta (oranica i vrtova), vidimo da općina Goražde u poređenju s ostalim općinama sa sličnim brojem stanovnika ima najmanje obradivog zemljišta po glavi stanovnika. Ako uzmemo često korišteni indikator minimuma obradivog zemljišta po glavi stanovnika od 0,17 ha / stanovniku kao donju granicu koja određuje sposobnost zajednice da proizvede hranu u količinama dovoljnim za vlastitu prehranu, vidimo da je općina Goražde značajno ispod te granice.

Iako općina Goražde u poređenju s općinama sa sličnim brojem stanovnika ima najmanje obradive površine, procenat obradenog zemljišta u odnosu na ukupno raspoložive obradive površine je visok i znatno viši nego u drugim općinama.

3.2.2.1. Ratarstvo

Najveći procent obradivih površina je pod krmnim biljem. Pod žitaricama je samo 10% oranica i bašti, dok se pod povrtnim biljem nalazi 28% oranica i bašti. Od žitarica, najveće površine su pod ječmom (32%), pšenicom (28%) i kukuruzom (27%). Raž i zob su zasijane na 13% površina od ukupnih površina pod žitaricama.

Kao što je prije navedeno, najveće površine oranica i bašti su pod krmnim biljem. Većina površina pod krmnim biljem je zasijana lucerkom (81%).

Od ukupnih površina pod povrćem, najveći dio površina je zasijano krompirom (64%). Jedan od glavnih proizvođača konzumnog i sjemenskog krompira je zadruga ZZ "Agropodrinje", koja se pored proizvodnje sjemenskog krompira, bavi i proizvodnjom konzumne jabuke. Zadruga trenutno

proizvodi 70 tona sjemenskog krompira i planira daljnje povećanje njegove proizvodnje, kao i značajno povećanje proizvodnje konzumne jabuke, za što je neophodno proširiti skladišne kapacitete. Pored krompira, oko 9% od ukupnih površina pod povrćem su zasijane kupusom, 6% grahom i po 5% površine zasijane paradajzom i paprikom.

Oko 5% ukupne površine općine se nalazi pod voćnjacima. Najzastupljenije su šljive sa 53% od ukupnog broja stabala, a slijedi ih jabuka sa 20% od ukupnog broja stabala voćki na području općine.

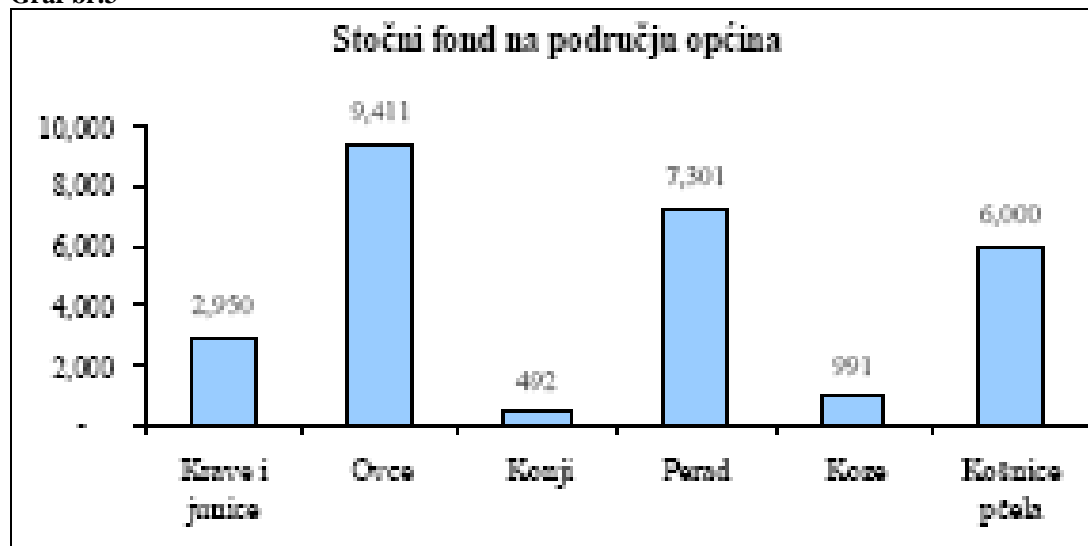
Većina voćnjaka su stari zasadi koji nisu dovoljno dobro održavani i zaštićeni. Posebno su ugroženi voćnjaci pod šljivom.

Najbolji uslovi za povrtlarstvo i voćarstvo su na područjima Hubjera, Zupčića.. U Zupčićima se i dalje uzgajaju neke od autohtonih vrsta voća. Na ovim područjima se razvija i staklenička proizvodnja povrća i rasada. Glavninu obskrbe poljoprivrednih proizvođača sredstvima za poljoprivrednu proizvodnju i zaštitu, obavlja pet poljoprivrednih prodavnica. U 2006. godini organizirana je obuka u nekoliko navrata s ciljem stimuliranja gradana da se uključe u poljoprivrednu proizvodnju.

3.2.2.2. Stočarstvo

Uzgoj ovaca i peradi su dva najznačajnija segmenta stočarske proizvodnje na području općine. Značajan je uzgoj goveda i proizvodnja mlijeka, a procjenjuje se da je u zadnjih nekoliko godina stočni fond prepolovljen. Nešto više od 2.000 muznih grla godišnje proizvede oko 4 miliona litara mlijeka. Otkup i preradu mlijeka vršila je lokalna mljekara “Milgor” d.o.o, koja ima preradivački kapacitet i do 5.000 litara mlijeka, dok je optimalno preradivala cca. 2.500 litara mlijeka dnevno. Ova mljekara trenutno ne radi. Glavni proizvodi mljekare su bili jogurt, pasterizirano mlijeko, pavlaka, polutvrđi sir (gouda) i mladi, svježi sir. Veterinarsku zaštitu stočnog fonda obavlja JU “Veterinarska stanica” Goražde.

Graf br.3

3.2.3 Šumarstvo

Dvije glavne institucije koje se bave uzgajanjem, zaštitom i eksploatacijom šuma su KŠPD "Bosanskopodrinjske šume" i Kantonalna direkcija za šumarstvo.

Kategorije šuma i površine

Kategorija	Površina (ha)
Visoke šume	6,002
Izdanačke šume	7,719
Šikare i šibljadi	607
Ostalo	86

Godišnji etat sjecivih masa za cetinare iznosi 57 m³, a za lišicare 14.749 m³. Proizvodnja drvne mase u privatnom sektoru koristi se uglavnom za vlastite potrebe. Primarnom preradom drvne mase na području općine se bave dva preduzeća.

4. Vizija, ciljevi, podciljevi, akcioni plan ostvarivanja ciljeva

Vizija - Goražde kao najprivlačniji grad za ulaganje na području Gornjedrinjske regije

Cilj A Privlačenje investicija u oblasti MSPa	Cilj B Privlačenje investicija iz oblasti proizvodnje i prerade zdrave hrane	Cilj C Stvaranje pozitivne poslovne klime
A1. Napraviti analizu postojećeg stanja u oblasti MSP	B1. Staviti u funkciju Rasadnik- zelena industrijska zona (na osnovu urađene dok. Uraditi infrastrukturu)	C1. Usvajanje prostorno planske dokumentacije
A2. Usklađivanje tržišta rada i tržišta radne snage (novi smjerovi u srednjim školama)	B2. Objediniti postojeće podatke o polj. kapacitetima i definisati potencijale	C2. Elektronsko izdavanje građevinskih dozvola
A3. Izrada paketa promocije (web, brošure, film...)	B3. Objediniti i prezentirati informacije o podsticajnim mjerama	C3. Jačanje partnerstva javnog i privatnog sektora
	B4. Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje	

Cilj A: Privlačenje investicija u oblasti MSPa A1

Operativni cilj A1	Napraviti analizu postojećeg stanja u oblasti MSP	
Aktivnost A 1.1.	Prikupljanje informacija o postojećim MSP	
Opis	Priprema upitnika sa svim potrebnim podacima i distribucija istih u cilju dobicanja informacija. Prikupljanje podataka iz postojećih izvora, te popunjavanje upitnika sa MSP	
Rezultati	Prikupljene informacije od 32 MSP	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Statistika, Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca	
Finansiranje	Budžet općine 1500 KM	
Vrijeme-rok	Prvi semestar 2011	

Operativni cilj A1	Napraviti analizu postojećeg stanja u oblasti MSP	
Aktivnost A 1.2.	Analiza prikupljenih podataka i kreiranje dokumenta	
Opis	Na osnovu prikupljenih podataka izvršiti analizu postojećeg stanja i kreiranje dokumenta koji će se prezentirati Načelniku.	
Rezultati	Dokument prihvaćen od strane Načelnika, formirana baza podataka za mala i srednja preduzeće na području Općine Goražde	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Statistika, Kantonalna Komora, Udruženje poslodavaca	
Finansiranje	0 KM	
Vrijeme-rok	Prvi semestar 2011.	

Cilj A: Privlačenje investicija u oblasti MSPa A2

Operativni cilj A2	Usklađivanje tržišta rada i tržišta radne snage (novi smjerovi u srednjim školama)	
Aktivnost A 2.1.	Prikupljanje informacija o potrebama tržišta i raspoloživim kadrovskim kapacitetima	
Opis	U saradnji sa Kantonalnim zavodom za zapošljavanje kao i Udruženjem poslodavaca napraviti presjek trenutnog stanja na tržištu rada.	
Rezultati	Napravljen trenutni presjek ponude i potreba na tržištu rada	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Kantonalni zavod za zapošljavanje, Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca	
Finansiranje	Budžet općine 0 KM, kroz redovne aktivnosti	
Vrijeme-rok	Prvi semestar 2011	

Operativni cilj A2	Usklađivanje tržišta rada i tržišta radne snage (novi smjerovi u srednjim školama)	
Aktivnost A 2.2.	Analiza prikupljenih informacija i prezentacija rezultata	
Opis	Na osnovu dobijenih podataka napraviti trenutni presjek stanja i prezentirati podatke svim relevantnim faktorima koji mogu uticati na promjene u formiranju novih smjerova u obrazovanju koji će zadovoljiti potrebe tržišta rada.	
Rezultati	Povećan broj deficitarnih zanimanja u obrazovnom sistemu.	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Kantonalni zavod za zapošljavanje, Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca Ministarstvo obrazovanja BPK	
Finansiranje	Budžet općine 0 KM	
Vrijeme-rok	Prvi semestar 2011	

Cilj A: Privlačenje investicija u oblasti MSPa A3

Operativni cilj A3	Izrada paketa promocije (web, brošure, film...)	
Aktivnost A 3.1.	Kreiranje promotivnog materijala sa svim relevantnim pokazateljima o mogućnostima koje nudi naša općina, kako o postojećim privrednim subjektima, tako i o novim mogućnostima za investiranje	
Opis	Izvršiti kreiranje promotivnog materijala sa svim relevantnim pokazateljima o mogućnostima koje nudi naša općina, kako o postojećim privrednim subjektima, tako i o novim mogućnostima za investiranje u saradnji sa Privrednom komorom BPK, Udruženjem poslodavaca BPK i Ministarstvom privrede BPK	
Rezultati	Kreiran promotivni materijal	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Privredna komora BPK,	

	Udruženje poslodavaca	
Finansiranje	Budžet općine 1.000 KM	
Vrijeme-rok	Drugi semestar 2011	

Operativni cilj A3	Izrada paketa promocije (web, brošure, film...)	
Aktivnost A 3.2.	Distribucija promotivnog materijala i pravljenje prezentacije o mogućnostima koje nudi naša općina, kako o postojećim privrednim subjektima, tako i o novim mogućnostima za investiranje	
Opis	Promotivni materijal distribuirati svim potencijalnim ulagačima, izložiti na sajmovima, predstaviti na web site-u općine i kantona, (povezati sa web stranicama SERDA-e, ODRAZ-a, FIPA-e, Vanjskotrgovinske komore, kombinovanih PK tipa talijansko-bosanska...)	
Rezultati	Promovisane privredne mogućnosti naše općine	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca Vlada Federacije BiH SERDA	
Finansiranje	Budžet općine 3.000 KM	
Vrijeme-rok	Prvi semestar 2012	

Cilj B: Privlačenje investicija iz oblasti proizvodnje i prerade zdrave hrane

Operativni cilj B1	Staviti u funkciju Rasadnik- zelena industrijska zona (na osnovu urađene dokumentacije uraditi infrastrukturu)	
Aktivnost B 1.1.	Na osnovu urađene dokumentacije uraditi saobraćajnu, vodovodnu, kanalizacionu i elektro infrastrukturu na cijelom području zelene industrijske zone Rasadnik.	
Opis	Obezbjedenjem finansijskih sredstava, uz provođenje svih procedura javnih nabavki, u fazama uraditi saobraćajnu, vodovodnu, kanalizacionu i elektro infrastrukturu na cijelom području zelene industrijske zone Rasadnik.	
Rezultati	Obezbjedena infrastruktura u zelenoj industrijskoj zoni Rasadnik	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poduzetništva, obrta i razvoja Potencijalni investitori	
Finansiranje	Budžet općine 350.000 KM Podsticaji, donacije i sl. 400.000 KM	
Vrijeme-rok	Tokom 2012 do 2014 g.	

Operativni cilj B1	Staviti u funkciju Rasadnik- zelena industrijska zona (na osnovu urađene dokumentacije uraditi infrastrukturu)	
Aktivnost B 1.2.	Raspisati Javni poziv za dodjelu pacela	
Opis	Po završenim poslovima na izgradnji infrastrukture u cilju dobivanja što povoljnije cijene objeviti Javni poziv za parcele na području zelene industrijske zone Rasadnik.	
Rezultati	Stavljena u funkciju zelena industrijska zona Rasadnik	

Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Potencijalni investitori	
Finansiranje	Budžet općine 2.000 KM	
Vrijeme-rok	Prva polovina 2014 g.	

Operativni cilj B2	Objediniti postojeće podatke o poljoprivrednim kapacitetima i definisati potencijale	
Aktivnost B 2.1.	Objediniti postojeće podatke o poljoprivrednim kapacitetima	
Opis	Na osnovu Registra poljoprivrednih proizvođača na području općine Goražde, kao i podataka i katastra, statističkih podataka za predhodne tri godine objediniti sve podatke.	
Rezultati	Objedinjeni podaci o poljoprivrednim kapacitetima na području općine Goražde	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa Služba katastra	Pezo Mirsad Asima Džambegović Salković Fadil
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federalni zavod za statistiku	
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	2012	

Operativni cilj B2	Objediniti postojeće podatke o poljoprivrednim kapacitetima i definisati potencijale	
Aktivnost B 2.2.	Definisati potencijale u oblasti poljoprivrede i proizvodnji zdrave hrane	
Opis	Na osnovu objedinjenih podataka vezanih za poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, izvršiti analizu i definisati potencijale Općine Goražde	
Rezultati	Definirani potencijali u oblasti poljoprivredne proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović Salković Fadil
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federalni zavod za statistiku	
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	2012	

Operativni cilj B3	Objediniti i prezentirati informacije o podsticajnim mjerama u poljoprivredi	
Aktivnost B 3.1.	Objediniti informacije o podsticajnim mjerama	

Opis	Svake godine pratiti redovno sve vrste podsticajnih mjera koje se nude u oblasti poljoprivrede (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo privrede BPK, Javni poziva za sredstva iz IPA Fondova EC) i objediniti	
Rezultati	Objedinjene informacije o podsticajnim mjerama u oblasti poljoprivrede	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović Salković Fadil
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva EC	
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	2011	

Operativni cilj B3	Objediniti i prezentirati informacije o podsticajnim mjerama	
Aktivnost B 3.2.	Prezentirati informacije o podsticajnim mjerama	
Opis	Objedinjene informacije o podsticajnim mjerama prezentirati korisnicima kroz posjete mjesnim zajednicama, objavljivanje na lokalnim medijima	
Rezultati	Prezentirane informacije o podsticajnim mjerama	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović Salković Fadil
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva EC	
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	2011	

Operativni cilj B4	Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje	
Aktivnost B 4.1.	Definiranje prioritetnih putnih pravaca u ruralnim područjima	
Opis	Definirat će se putni pravci koji su vezani za proizvodnju zdrave hrane u kontekstu privlačenja investicija	
Rezultati	Definirani i prihvaćeni od OV prioritetni putni pravci	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde Služba za finansije, privredu i MZe	Pezo Mirsad Asima Džambegović Orhan Softić
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Mjesne zajednice	
Finansiranje	Budžet Općine 1.500 KM	
Vrijeme-rok	Prvi kvartal 2011	

Operativni cilj B4	Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje	
Aktivnost B 4.2.	Iznalaženje finansijskih sredstava	
Opis	Traženje finansijskih sredstava od viših nivoa vlasti, kreditna zaduženja-mogućnosti, donacije	
Rezultati	Zaokružena fin. konstrukcija za definirane prioritetne putne pravce	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde Služba za finansije, privredu i MZe Općinsko vijeće	Pezo Mirsad Asima Džambegović Orhan Softić
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Mjesne zajednice	
Finansiranje	Budžet Općine 0 KM	
Vrijeme-rok	Druga polovina 2011	

Operativni cilj B4	Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje	
Aktivnost B 4.3.	Izvođenje radova na prioritetnim putnim pravcima	
Opis	Provođenje tenderske procedure po zakonu o javnim nabavkama, izvođenje i realizacija radova uz nadzor	
Rezultati	Uređena ruralna putna infrastruktura do resursa (proizvođača)	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Komisija za javne nabavke i komisija za prijem	
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Mjesne zajednice	
Finansiranje	Sredstva dobivena iz raznih izvora cca 6.000.000 KM gdje bi se finansiranje vršilo po fazama u narednih šest godina po 1.000.000 KM	
Vrijeme-rok	2012 – 2015	

Cilj C: Stvaranje pozitivne poslovne klime

Operativni cilj C1	Usvajanje prostorno planske dokumentacije	
Aktivnost C1.1.	Raspisati javni poziv za prikupljanje najpovoljnije ponude za izradu Urbanističkog plana Općine Goražde	
Opis	Nakon usvajanja prostornog plana Bosansko-podrinjskog kantona, koji će dati osnovu, raspisati javni poziv za izbor najpovoljnije ponude za izradu Urbanističkog plana Općine Goražde	
Rezultati	Odabran izvođač u cilju izrade Urbanističkog plana općine Goražde i potpisan ugovor	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove	Pezo Mirsad Asima Džambegović Adžem Enver
Saradnja	Ministarstvo urbanizama i zaštite okolina BPK	
Finansiranje	90.000,00 KM, Budžet općine	
Vrijeme-rok	Druga polovina 2012	

Operativni cilj C1	Usvajanje prostorno planske dokumentacije	
Aktivnost C1.2.	Urađen i usvojen urbanistički plan općine Goražde	
Opis	Nakon izrade nacrtu Urbanističkog plana Općine Goražde i javnih rasprava održanih u svim mjesnim zajednicama, Općinsko vijeće usvaja Urbanistički plan Općine Goražde	
Rezultati	Usvojen Urbanistički plan Općine Goražde	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove odjel LERa	Adžem Enver Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo urbanizma i zaštite okoline BPK Mjesne zajednice	
Finansiranje	1.000 KM, Budžet općine	
Vrijeme-rok	Prva polovina 2013	
Operativni cilj C2	Elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Aktivnost C2.1.	Obezbjeđenje prostora i njegova adaptacija za smještaj Centra za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Opis	Na osnovu raspoloživih kapaciteta odrediti mjesto i izvršiti adaptaciju prostora za smještaj Centra za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Rezultati	Adaptirano mjesto za smještaj Centra za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove Služba za katastarske poslove	Načelnik Adžem Enver Ajanović Muris
Saradnja	GAP	Zlatan Musić
Finansiranje	20.000,00 KM, budžet općine	
Vrijeme-rok	Druga polovina 2010. g.	

Operativni cilj C2	Elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Aktivnost C2.2.	Operiranje i puštanje u funkciju Centra za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Opis	Izvršiti potrebnu nabavku opreme i edukaciju na novim softverima uposlenika koji će raditi u Centru za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Rezultati	Opremljen i pušten u funkciju Centra za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde Služba za prostorno uređenje i komunalne poslove Služba za katastarske poslove	Načelnik Adžem Enver Ajanović Muris
Saradnja	GAP	Zlatan Musić
Finansiranje	20.000,00 KM , budžet općine 50.000,00 KM GAP	
Vrijeme-rok	Druga polovina 2010. g.	

Operativni cilj C 3	Jačanje partnerstva javnog i privatnog sektora	
Aktivnost C 3.1.	Anketiranje poduzetnika sa područja općine	
Opis	Kreiranje upitnika (očekivanja poduzetnika od općinske administracije) i anketiranje koje će	
Rezultati	Podaci koji će se koristiti za izradu plana aktivnosti jačanja partnerstva javnog i privatnog	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca	Adnan Bukva
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	Do kraja 2010	

Operativni cilj C 3	Jačanje partnerstva javnog i privatnog sektora	
Aktivnost C 3.2.	Analiza upitnika i kreiranje plana aktivnosti jačanja partnerstava javnog i privatnog	
Opis	Analiza upitnika i kreiranje plana aktivnosti jačanja partnerstava javnog i privatnog	
Rezultati	Kreiran i usvojen plan aktivnosti	
Implementacija	Organizacija	Osoba
Odgovornost	Općina Goražde odjel LERa	Pezo Mirsad Asima Džambegović
Saradnja	Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca Udruženje obrtnika BPK	Adnan Bukva
Finansiranje	0	
Vrijeme-rok	Do kraja 2010	

5. Vremenski i finansijski plan aktivnosti

Vremenski plan aktivnosti	2010.						2011.						2012.						2013.																			
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun		
Opis																																						
Privlačenje investicija u oblasti MSPa																																						
Napraviti analizu postojećeg stanja u oblasti MSPa																																						
Usklađivanje tržišta rada i tržišta radne snage (novi smjerovi u srednjim školama)																																						
Izrada paketa promocije (web, brošure, film)																																						
Privlačenje investicija iz oblasti proizvodnje zdrave hrane																																						
Staviti u funkciju Rasadnik- zelena industrijska zona (na osnovu uradene dok. Uraditi infrastrukturu)																																						
Objediniti postojeće podatke o polj. kapacitetima i definisati potencijale																																						
Objediniti i prezentirati informacije o podsticajnim mjerama																																						
Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje																																						
Stvaranje pozitivne poslovne klime																																						
Usvajanje prostorno planske dokumentacije																																						
Elektronsko izdavanje građevinskih dozvola																																						
Jačanje partnerstva javnog i privatnog																																						

Planiranje Budžeta u KM po godinama:				
	2010.	2011.	2012. i 2013.	Ukupno po izvoru
Općina Goražde		136.500	853.500	990.000
Vlada			700.000	700.000
Donator GAP		50.000	200.000	250.000
Ukupno KM po godinama		186.500	1.753.500	1.940.000

STRATEŠKA OPREDJELJENJA I CILJEVI - za period iz vremenskog okvira								
		Vrijednost (KM)	Izvor finansiranje				Nosioc	Partneri
			Općina	Vlada	Donator	Ostali		
A	Privlačenje investicija u oblasti MSPa	5.500	5.500	0	0	0	Općina Goražde Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca, Kantonalni zavod za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja BPK	
A1.	Napraviti analizu postojećeg stanja u oblasti MSPa	1.500	1.500	0	0	0	Općina Goražde Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca, Kantonalni zavod za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja BPK	
A2.	Usklađivanje tržišta rada i tržišta radne snage (novi smjerovi u srednjim školama)	0	0	0	0	0	Općina Goražde Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca, Kantonalni zavod za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja BPK	
A3.	Izrada paketa promocije (web, brošure, film)	4.000	4.000	0	0	0	Općina Goražde Privredna komora BPK, Udruženje poslodavaca, Kantonalni zavod za zapošljavanje	
B.	Privlačenje investicija iz oblasti proizvodnje zdrave hrane	1.753.500	853.500	700.000	200.000	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poduzetništva, obrta i razvoja, Potencijalni investitori	
B1.	Staviti u funkciju Rasadnik- zelena industrijska zona (na osnovu urađene dok. Uraditi infrastrukturu)	752.000	352.000	400.000	0	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poduzetništva, obrta i razvoja, Potencijalni investitori	
B2.	Objediniti postojeće podatke o polj. kapacitetima i definisati potencijale	0	0	0	0	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poljoprivrede	
B3.	Objediniti i prezentirati informacije o podsticajnim mjerama	0	0	0	0	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Federalno ministarstvo poduzetništva, obrta i razvoja, Potencijalni investitori	
B4.	Poboljšanje putne infrastrukture sa naglaskom na ruralno područje	1.001.500	501.500	300.000	200.000	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, OdRaz, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Potencijalni investitori	
C.	Stvaranje pozitivne poslovne klime	181.000	131.000	0	50.000	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca, Udruženje obrtnika BPK	
C1.	Usvajanje prostorno planske dokumentacije	91.000	91.000	0	0	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca, Udruženje obrtnika BPK	
C 2.	Elektronsko izdavanje građevinskih dozvola	90.000	40.000	0	50.000	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca, Udruženje obrtnika BPK	
C 3.	Jačanje partnerstva javnog i privatnog	0	0	0	0	0	Općina Goražde Ministarstvo privrede BPK, Udruženje poslodavaca, Udruženje obrtnika BPK	
Ukupno za aktivnosti:		1.940.000						